

Sjaasberggank! dat feest zo echt naar onze aard,
Zo echt Limburgs in heel zijn wezen,
Waarover men zo weinig vindt om over te lezen,
Al is het al verschillende honderd jaren bewaard.
Daar op de Schaelsberg bij 't klein kapelletje
Van onze oude brave Kluizenaar.
Wie nooit daar is geweest met dat mooie geveltje,
Is zijn brevet als Valkenburger kwijt!
Elk jaar dan als de zomer is gekomen,
Op de zondag vóór onze Valkenburgse processie,
Als de hele natuur vol staat met bloemen
In al hun pracht en praal,
Zoals dat alleen in Limburg maar kan zijn,
En de vogels fluiten in deze grote tuin,
Wordt op de Schaelsberg met zijn berg en groeve
Het feest gevierd ter ere van Sint Leonard.

's Morgens vroeg, nog voor de zon op is,
Hooft men ze al biddend komen,
De bedevaartgangers, soms is dat een groep
Vanuit Maastricht, van Berg, van overal.
Ze bidden hardop onder het marcheren,
Zoals het hoort bij een echte bedevaard,
Al hoort men tussen het gebed al eens beweren:
"Zeg Sjeng, dat groot glas oud bier was toch goed.
Dan gaan we straks nog snel een kleintje nemen!"
Biddend gaan ze verder. Dan roept opeens een vrouw
En wijst naar de etalage van een patissier :
"Daar zie je nog eens een vlaai. Zeg ik vraag eens gauw
Wat of die kost, want geloof me maar, die is lekker!"

Zo gaat men al biddend verder,
Al wijkt de tekst zo nu en dan wel even af,
Onze Lieve Heer heeft het toch wel verstaan,
Die kent hun hart vol grappen en zijn toch braaf.
Die weet dat wij hier houden van een grapje,
Dat wij niet bidden met een lang gezicht.
Hij zegt: "Met Limburg heb ik toch geboft,
Daar denkt men nog met een kinderhart aan mij!"
Zo wordt door honderden de Schaelsberg opgeklauterd
Tot 's morgens, tot een uur of zes
Het hele bos van het bidden bibbert.
In 't Kapelletje begint de eerste Mis.
In 't klein kapelletje met zijn drie, vier bankjes,
Staat zoals in elke kerk een altaar
Van mergelblokken en mooi geverfde plankjes,
Met altaardwalen mooi en zonneklaar.
Maar de meeste bedevaartgangers blijven buiten,
Luisteren naar de Mis via de opengeslagen deur,
Het bos is als een kerk met bontgekleurde ruiten,
Daar zorgen zon en boom en bloemen voor.
Die bomen zijn juist grote kerkpilaren,
Daar hoog in het gewelf groen-goud in echte kleuren,
De zon schijnt spelend in de dauw,
Zo mooi werd nog nooit een kerk verlicht!

De zomerwind speelt in de bomen haar orgel,
Onder de missen op de Sjaasberggank.
De vogeltjes met hun kleine keeltjes
Zingen als engeltjes hun glorielied.

Als de kerkdiensten zijn afgelopen,
Dan begint daar op de berg ook het plezier,
Want al die mensen hebben ver gelopen,
Daarom rust men nu ook uit.
Van bidden en lopen krijgt men dorst en honger,
Gebed alleen brengt ook niets in de maag,
Daar hebben anderen weer iets op gevonden,
En profiteren van zo'n mooie dag.
Die hebben een stuk van het bos herschapen
In wat men noemt een buiten-restaurant.
Men kan zijn krachten dan bijeen gaan rapen
Met een glaasje bier en ook wat voor de tand.
De banken, 't buffet en ook de tafels
Zijn maar ruwe planken op houten palen,
In een cirkel neergezet en dan daartussen
De kastelein met al zijn spullen.
Vaak leest men op een plank geschreven:
"Broodjes met ham", of andere lekkernijen.
De bedevaartgangers laten zich verzorgen;
Ze hebben honger en dorst voor drie,
En ieder die eerst nog aan het bidden was bij het kapelletje,
Eet nu zijn boterham en drinkt zijn bier,
En kijkt met vreugde naar de draaiende carrousel,
Of naar de schommels die zweven op en neer.
En luistert naar hun orgels hoe die janken,
En gaan dan snel er heen.
Anderen staat etend op de banken,
En vergapen zich aan de kunsten van de boeienkoning.
De kraampjes verkopen fluiten en trompetjes,
Door alles heen hoort men het hard getoeter,
Een paar jongens schieten om zich te verpozen,
Voor 'n sigaar of 'n roos het lampje uit.

De hele dag zie je mensen gaan en komen,
Tot 's avonds duurt het gebed, de kermis en het plezier,
En het is hier ook al vaker voorgekomen,
Dat na het drinken en veel glazen bier
Een paar mannen wilden gaan knokken
(Waar komt zoiets niet voor?)
En om de bulten beter te laten helen,
Werd meestal na zo'n klein malheur
De vrede op een Limburgse manier getekend:
Men dronk er samen dan nog een, alles weer vergeten.
Ik wil niet zeggen dat dit het slot betekent
Van het St. Leonard-feest op de berg
De meeste tijd ging het ook wel zonder problemen
Werd na het gebed geamuseerd, zoals dat hoort
Heel veel verteld, dat waren dan altijd moppen
Waar zich toch geen nette mens aan stoort.